

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం
॥ ప్రథమస్కంధే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

మహీపతిస్తవ్యథ తత్కర్మ గర్వ్యం

విచింతయన్నాత్మకృతం సుదుర్మనాః ।

అహో మయా నీచమనార్యవత్కృతం

నిరాగసి బ్రహ్మణి గూఢతేజసి ॥ 1 ॥

ధ్రువం తతో మే కృతదేవహేలనాద్

దురత్యయం వ్యసనం నాతిదీర్ఘాత్ ।

తదస్తు కామం త్వఘనిష్కృతాయ మే

యథా న కుర్యాం పునరేవమథా ॥ 2 ॥

అద్యైవ రాజ్యం బలమృద్ధకోశం

ప్రకోపితబ్రహ్మకులానలో మే ।

దహత్వభద్రస్య పునర్న మేఽభూత్

పాపీయసీ ధీర్ద్విజదేవగోభ్యః ॥ 3 ॥

స చింతయన్నిత్రమథాశృణోద్ యథా

మునేః సుతోక్తో నిర్మతిస్తక్షకాఖ్యః ।

స సాధు మేనే నచిరేణ తక్షకా -

నలం ప్రసక్తస్య విరక్తికారణం ॥ 4 ॥

అథో విహాయేమమముం చ లోకం
 విమర్శితౌ హేయతయా పురస్తాత్ |
 కృష్ణాంఘ్రిసేవామధిమన్యమాన
 ఉపావిశత్ ప్రాయమమర్త్యనద్యాం || 5 ||

యా వై లసచ్ఛ్చీతులసీవిమిశ్ర -
 కృష్ణాంఘ్రిరేణ్వభ్యధికాంబునేత్రీ |
 పునాతి లోకానుభయత్ర సేశాన్
 కస్తాం న సేవేత మరిష్యమాణః || 6 ||

ఇతి వ్యవచ్ఛిద్య స పాండవేయః
 ప్రాయోపవేశం ప్రతి విష్ణుపద్యాం |
 దధ్యౌ ముకుందాంఘ్రిమనన్యభావో
 మునివ్రతో ముక్తసమస్తసంగః || 7 ||

తత్రోపజగ్ముర్భువనం పునానా
 మహానుభావా మునయః సశిష్యాః |
 ప్రాయేణ తీర్థాభిగమాపదేశైః
 స్వయం హి తీర్థాని పునంతి సంతః || 8 ||

అత్రిర్వసిష్ఠశ్చ్యవనః శరద్వా -
 నరిష్ఠనేమిర్భృగురంగిరాశ్చ |
 పరాశరో గాధిసుతోఽథ రామ
 ఉతథ్య ఇంద్రప్రమదేధ్మవాహౌ || 9 ||

మేధాతిథిర్దేవల ఆర్షి షేణో
 భారద్వాజో గౌతమః పిప్పలాదః |
 మైత్రేయ ఔర్వః కవషః కుంభయోని -
 ర్దైవపాయనో భగవాన్నారదశ్చ || 10 ||

అన్యే చ దేవర్షిబ్రహ్మర్షివర్యా
 రాజర్షివర్యా అరుణాదయశ్చ |
 నానార్షేయప్రవరాన్ సమేతా -
 నభ్యర్చ్య రాజా శిరసా వవందే || 11 ||

సుఖోపవిష్టేష్వథ తేషు భూయః
 కృతప్రణామః స్వచికిర్షితం యత్ |
 విజ్ఞాపయామాస వివిక్తచేతా
 ఉపస్థితోఽగ్రేఽభిగృహీతపాణిః || 12 ||

రాజోవాచ
 అహో వయం ధన్యతమా నృపాణాం
 మహత్తమానుగ్రహణీయశీలాః |
 రాజ్ఞాం కులం బ్రాహ్మణపాదశౌచాద్
 దూరాద్ విస్సృష్టం బత గర్వ్యకర్మ || 13 ||

తస్యైవ మేఽఘస్య పరావరేశో
 వ్యాసక్తచిత్తస్య గృహేష్వభీక్షం |
 నిర్వేదమూలో ద్విజశాపరూపో
 యత్ర ప్రసక్తో భయమాశు ధత్తే || 14 ||

తం మోపయాతం ప్రతియంతు విప్రా
 గంగా చ దేవీ ధృతచిత్తమీశే |
 ద్విజోపసృష్టః కుహకస్తక్షకో వా
 దశత్వలం గాయత విష్ణుగాథాః || 15 ||

పునశ్చ భూయాద్భగవత్యనంతే
 రతిః ప్రసంగశ్చ తదాశ్రయేషు |

మహాత్ము యాం యాముపయామి సృష్టిం
మైత్ర్యస్తు సర్వత్ర నమో ద్విజేభ్యః || 16 ||

ఇతి స్మ రాజాధ్యవసాయయుక్తః
ప్రాచీనమూలేషు కుశేషు ధీరః |
ఉదజ్ముఖో దక్షిణకూల ఆస్తే
సముద్రపత్న్యాః స్వసుతన్యస్తభారః || 17 ||

ఏవం చ తస్మిన్నరదేవదేవే
ప్రాయోపవిష్టే దివి దేవసంఘాః |
ప్రశస్య భూమౌ వ్యకిరన్ ప్రసూనై -
ర్ముదా ముహుర్దుందుభయశ్చ నేదుః || 18 ||

మహర్షయో వై సముపాగతా యే
ప్రశస్య సాధ్విత్యనుమోదమానాః |
ఊచుః ప్రజానుగ్రహశీలసారా
యదుత్తమశ్లోకగుణాభిరూపం || 19 ||

న వా ఇదం రాజర్షివర్య చిత్రం
భవత్సు కృష్ణం సమనువ్రతేషు |
యేఽధ్యాసనం రాజకిరీటజుష్టం
సద్యో జహుర్భగవత్పార్శ్వకామాః || 20 ||

సర్వే వయం తావదిహాస్మహేఽద్య
కలేవరం యావదసౌ విహాయ |
లోకం పరం విరజస్కం విశోకం
యాస్యత్యయం భాగవతప్రధానః || 21 ||

ఆశ్రుత్య తదృషిగణవచః పరీక్షిత్
సమం మధుచ్యుద్ గురు చావ్యలీకం |

ఆభాషతైనానభినంద్య యుక్తాశ్
శుశ్రూషమాణశ్చరితాని విష్ణోః || 22 ||

సమాగతాః సర్వత ఏవ సర్వే
వేదా యథా మూర్తిధరాస్త్రపృష్ఠే |
నేహాథవాముత్ర చ కశ్చనార్థ
ఋతే పరానుగ్రహమాత్మశీలం || 23 ||

తతశ్చ వః పృచ్ఛ్యమిమం విపృచ్ఛే
విశ్రభ్య విప్రా ఇతికృత్యతాయాం |
సర్వాత్మనా మ్రియమాణైశ్చ కృత్యం
శుద్ధం చ తత్రామృతాభియుక్తాః || 24 ||

తత్రాభవద్భగవాన్ వ్యాసపుత్రో
యదృచ్ఛయా గామటమానోఽనపేక్షః |
అలక్ష్మలింగో నిజలాభతుష్టో
వృతశ్చ బాలైరవధూతవేషః || 25 ||

తం ద్వ్యష్టవర్షం సుకుమారపాద -
కరోరుబాహ్వంసకపోలగాత్రం |
చార్వాయతాక్షోన్నసతుల్యకర్ణ -
సుభ్రావననం కంబుసుజాతకంఠం || 26 ||

నిగూఢజత్రుం పృథుతుంగవక్షస -
మావర్తనాభిం వలివల్లూదరం చ |
దిగంబరం వక్త్రవిక్రీర్ణకేశం
ప్రలంబబాహుం స్వమరోత్తమాభం || 27 ||

శ్యామం సదాపీచ్యవయోఽంగలక్ష్మ్యా
స్త్రీణాం మనోజ్ఞం రుచిరస్మితేన |

ప్రత్యుత్థితాస్తే మునయః స్వాసనేభ్య -
స్తల్లక్షణజ్ఞా అపి గూఢవర్చసం || 28 ||

స విష్ణురాతోఽతిథయ ఆగతాయ
తస్మై సపర్యాం శిరసాఽఽజహర |
తతో నివృత్తా హ్యబుధాః స్త్రియోఽర్భకా
మహాసనే సోపవివేశ పూజితః || 29 ||

స సంవృతస్తత్ర మహాన్ మహీయసాం
బ్రహ్మర్షిరాజర్షిదేవర్షిసంఘైః |
వ్యరోచతాలం భగవాన్ యథేందు -
గ్రహర్షతారానికరైః పరీతః || 30 ||

ప్రశాంతమాసీనమకుంఠమేధసం
మునిం నృపో భాగవతోఽభ్యుపేత్య |
ప్రణమ్య మూర్ధ్నావహితః కృతాంజలి -
ర్నత్వా గిరా సూనృతయాన్వప్యచ్ఛత్ || 31 ||

పరీక్షిదువాచ
అహో అద్య వయం బ్రహ్మన్ సత్సేవ్యాః క్షత్రబంధవః |
కృపయాతిథిరూపేణ భవద్భిస్తీర్థకాః కృతాః || 32 ||

యేషాం సంస్మరణాత్ పుంసాం సద్యః శుద్ధ్యంతి వై గృహాః |
కిం పునర్దర్శనస్పర్శపాదశౌచాసనాదిభిః || 33 ||

సాన్నిధ్యాత్తే మహాయోగిన్పాతకాని మహాంత్యపి |
సద్యో నశ్యంతి వై పుంసాం విష్ణోరివ సురేతరాః || 34 ||

అపి మే భగవాన్ ప్రీతః కృష్ణః పాండుసుతప్రియః |
పైతృష్వసేయప్రీత్యర్థం తద్గోత్రస్యాత్తబాంధవః || 35 ||

అన్యథా తేఽవ్యక్తగతేర్దర్శనం నః కథం నృణాం ।
నితరాం మ్రియమాణానాం సంసిద్ధస్య వనీయసః ॥ 36 ॥

అతః పృచ్ఛామి సంసిద్ధిం యోగినాం పరమం గురుం ।
పురుషస్యేహ యత్కార్యం మ్రియమాణస్య సర్వథా ॥ 37 ॥

యచ్ఛ్రోతవ్యమథో జప్యం యత్కర్తవ్యం నృభిః ప్రభో ।
స్మర్తవ్యం భజనీయం వా బ్రూహి యద్వా విపర్యయం ॥ 38 ॥

నూనం భగవతో బ్రహ్మన్ గృహేషు గృహమేధినాం ।
న లక్ష్మ్యతే హ్యవస్థానమపి గోదోహనం క్వచిత్ ॥ 39 ॥

సూత ఉవాచ
ఏవమాభాషితః పృష్టః స రాజ్ఞా శ్లక్ష్యయా గిరా ।
ప్రత్యభాషత ధర్మజ్ఞో భగవాన్ బాదరాయణిః ॥ 40 ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే వైయాసిక్యామష్టాదశసాహస్ర్యాం పారమహంస్యాం
సంహితాయాం ప్రథమస్కంధే శుకాగమనం నామ ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥